EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 6.11.2007
KOM(2007) 657 galutinis

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Bosnija ir Hercegovina, panaikinantis Sprendimą 2006/55/EB

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

2003 m. birželio 19–20 d. Salonikų Europos Vadovų Taryba patvirtino „Salonikų darbotvarkę Vakarų Balkanams“, kurioje partnerystės numatytos kaip priemonė Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvai įgyvendinti.

Remdamasi 2005 m. lapkričio 9 d. Komisijos pateiktu pasiūlymu, 2006 m. sausio 30 d. Taryba patvirtino persvarstytą Europos partnerystę su Bosnija ir Hercegovina. Partnerystėse numatyti trumpalaikiai ir vidutinės trukmės prioritetai. Tikimasi, kad šalys trumpalaikius prioritetus įgyvendins per vienerius dvejus metus.

Todėl Komisija mano esant tikslinga teikti pasiūlymą dėl atnaujintos partnerystės su Bosnija ir Hercegovina. Ši atnaujinta partnerystė pagrįsta 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 533/2004 nuostatomis ir joje atsižvelgiama į naujus įvykius, aprašytus 2007 m. pažangos ataskaitoje. Joje pateikiami trumpalaikiai ir vidutinės trukmės šalies pasirengimo tolesnei integracijai į Europos Sąjungą prioritetai.

Siekdamos tinkamai įgyvendinti Europos partnerystę, kompetentingos Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijos turėtų parengti planą su tvarkaraščiu ir konkrečiomis priemonėmis, kuriomis Bosnija ir Hercegovina ketina siekti šio tikslo. Komisija reguliariai stebės prioritetų įgyvendinimą.

Europos partnerystės prioritetai sudaro Bendrijos finansinės paramos, kuri ir toliau bus teikiama pagal atitinkamas finansines priemones, visų pirma pagal 2006 m. liepos 17 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1085/2006, nustatantį Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA), programavimo pagrindą.

Siūlomas Tarybos sprendimas neturi finansinio poveikio. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Komisija ragina Tarybą priimti pridedamą Tarybos sprendimo pasiūlymą.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Bosnija ir Hercegovina, panaikinantis Sprendimą 2006/55/EB

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį,

atsižvelgdama į 2004 m. kovo 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 533/2004 dėl Europos partnerysčių steigimo stabilizavimo ir asociacijos proceso metu[1], su pakeitimais, ypač į jo 2 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) 2003 m. birželio 19–20 d. Salonikuose posėdžiavusi Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystes kaip priemonę Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvai įgyvendinti.

(2) Reglamente (EB) Nr. 533/2004 numatyta, kad Taryba nusprendžia dėl partnerystėse bei visuose paskesniuose pakeitimuose nustatytinų principų, prioritetų ir sąlygų. Jame taip pat numatyta, kad tolesnė Europos partnerysčių priežiūra užtikrinama pagal stabilizavimo ir asociacijos procesą sukurtų mechanizmų sistema, visų pirma metinėmis pažangos ataskaitomis.

(3) 2006 m. sausio 30 d. Taryba patvirtino antrąją Europos partnerystę su Bosnija ir Hercegovina[2].

(4) Komisijos dokumente „Plėtros strategija ir pagrindiniai 2006–2007 m. uždaviniai“ nurodyta, jog partnerystės bus atnaujintos 2007 m. pabaigoje.

(5) 2006 m. birželio 12 d. Taryba priėmė Reglamentą (EB) Nr. 1085/2006, nustatantį Pasirengimo narystei pagalbos priemonę (IPA)[3], kuriuo atnaujinamas finansinės paramos narystės siekiančioms šalims pagrindas.

---

1 OL L 86, 2004 3 24, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 269/2006 (OL L 47, 2006 2 17, p. 7).

2 2006 m. sausio 30 d. Tarybos sprendimas 2006/55/EB dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Europos partnerystėje su Bosnija ir Hercegovina, panaikinantis Sprendimą 2004/515/EB (OL L 35, 2006 2 7, p. 32).

3 OL L 210, 2006 7 31, p. 82.

(6) Todėl tikslinga priimti pataisytą Europos partnerystę, kuria būtų persvarstoma ir papildoma dabartinė partnerystė siekiant nustatyti atnaujintus tolesnio darbo prioritetus, remiantis Bosnijos ir Hercegovinos pasirengimo tolesnei integracijai į Europos Sąjungą 2007 m. pažangos ataskaitos išvadomis.

(7) Siekiant pasirengti tolesnei integracijai į Europos Sąjungą, atsakingos Bosnijos ir Hercegovinos valdžios institucijos turėtų parengti planą su tvarkaraščiu ir konkrečiomis priemonėmis, kuriomis įgyvendinami šios Europos partnerystės prioritetai.

(8) Todėl Sprendimas 2006/55/EB turėtų būti panaikintas,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Europos partnerystės su Bosnija ir Hercegovina principai, prioritetai ir sąlygos yra išdėstyti priede.

2 straipsnis

Europos partnerystės įgyvendinimas vertinamas taikant mechanizmus, nustatytus pagal stabilizavimo ir asociacijos procesą, ypač pagal Komisijos teikiamas metines pažangos ataskaitas.

3 straipsnis

Sprendimas 2006/55/EB yra panaikinamas.

4 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS: 2007 m. BOSNIJOS IR HERCEGOVINOS EUROPOS PARTNERYSTĖS PROGRAMA

1. ĮŽANGA

Europos Vadovų Taryba patvirtino Europos partnerystes kaip priemonę Vakarų Balkanų šalių Europos perspektyvai įgyvendinti. Siūloma persvarstyta partneryste, remiantis 2007 m. Komisijos Bosnijai ir Hercegovinai skirtos pažangos ataskaitos išvadomis, atnaujinama antroji partnerystė. Joje nustatomi nauji ir tebesantys veiklos prioritetai. Nauji prioritetai yra pritaikyti prie konkrečių šalies reikmių ir pasirengimo etapo, be to, prireikus bus atnaujinti. Bosnija ir Hercegovina turėtų parengti planą, kuriame būtų nurodyti terminai ir konkrečios priemonės, skirtos prioritetiniams Europos partnerystės programos klausimams spręsti. Partneryste taip pat numatomos šaliai teikiamos finansinės paramos gairės.

2. PRINCIPAI

Stabilizavimo ir asociacijos procesas ir toliau yra Vakarų Balkanų šalių integracijos į Europą pagrindas visu pasirengimo būsimai narystei laikotarpiu. Bosnijai ir Hercegovinai nustatyti prioritetai yra susiję su jos gebėjimu laikytis 1993 m. Kopenhagos Europos Vadovų Tarybos apibrėžtų kriterijų bei stabilizavimo ir asociacijos procese nustatytų sąlygų, visų pirma tų, kurias Taryba nustatė 1997 m. balandžio 29 d. ir 1999 m. birželio 21–22 d. išvadose, 2000 m. lapkričio 24 d. Zagrebo aukščiausiojo lygio susitikimo galutinėje deklaracijoje ir Salonikų darbotvarkėje.

3. PRIORITETAI

Šioje Europos partnerystėje išvardyti prioritetai buvo atrinkti pagal tai, ką Bosnija ir Hercegovina realiai galėtų įvykdyti arba didžia dalimi užbaigti per kelis ateinančius metus. Skiriami trumpalaikiai prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per ateinančius vienerius arba dvejus metus, ir vidutinio laikotarpio prioritetai, kuriuos tikimasi įgyvendinti per artimiausius trejus ketverius metus. Prioritetai susiję tiek su teisės aktais, tiek su jų įgyvendinimu.

Atsižvelgiant į būtinybę nustatyti prioritetus, be abejonės Bosnija ir Hercegovina turi atlikti ir kitas užduotis, kurios gali būti įvardytos prioritetais kokiose nors būsimose partnerystėse, taip pat atsižvelgiant į Bosnijos ir Hercegovinos ateityje darysimą pažangą.

Pagrindiniai trumpalaikiai prioritetai pateikiami atskirai sąrašo pradžioje. Šių prioritetų išdėstymo tvarka neatspindi jų svarbos.

3.1. Trumpalaikiai prioritetai

Pagrindiniai prioritetai

– Priimti policijos reformos teisės aktus valstybiniu ir regionų lygiu laikantis trijų ES principų ir pradėti įgyvendinti policijos reformą.

– Visapusiškai bendradarbiauti su Tarptautiniu baudžiamuoju tribunolu Buvusiajai Jugoslavijai (TBTBJ), visų pirma imantis aktyvių veiksmų sulaikant visus TBTBJ kaltinamuosius.

– Priimti reikiamus visuomeninį transliavimą reglamentuojančius teisės aktus Bosnijos ir Hercegovinos Federacijos lygmeniu. Įgyvendinti visuomeninio transliavimo reformą.

– Įgyvendinti 2006 m. viešojo administravimo reformos strategiją ir užtikrinti, kad valstybės ministerijoms ir institucijoms būtų teikiamas reikiamas finansavimas, jos tinkamai veiktų ir būtų tinkamai aprūpintos patalpomis ir darbuotojais.

– Stiprinti administracinius gebėjimus rengiantis įgyvendinti Stabilizacijos ir asociacijos susitarime (SAS) ir Laikinajame susitarime (LS) numatytus įsipareigojimus.

– Toliau dėti pastangas, kuriomis siekiama regiono šalių piliečių susitaikymo, ir stiprinti pastangas galutinai išspręsti tebesvarstomus dvišalius klausimus, visų pirma su sienomis susijusias problemas.

– Daryti didelę pažangą kuriant vieną bendrą ekonominę erdvę Bosnijoje ir Hercegovinoje, kurioje skatinamas laisvas prekių, kapitalo, paslaugų ir asmenų judėjimas.

– Sumažinti struktūrinį nelankstumą, kuris iškraipo darbo rinkos veikimą, visų pirma darbo jėgos apmokestinimą, socialinių pervedimų dydį ir atlyginimo nustatymo mechanizmus, siekiant padidinti darbo jėgos dalyvavimą bei užimtumą.

– Imtis priemonių siekiant, kad institucinės struktūros taptų funkcionalesnės ir tvaresnės, o žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės – labiau gerbiamos, visų pirma, prireikus, patvirtinant ir priimant Bosnijos ir Hercegovinos konstitucijos pakeitimus.

<u>Politiniai kriterijai</u>

Demokratija ir teisinė valstybė

Konstitucija ir valdymas

– Imtis tolesnių veiksmų Bosnijos ir Hercegovinos Parlamentinę Asamblėją aprūpinti pakankamais techniniais ištekliais ir personalu.

– Užtikrinti struktūrinį ir oficialų valstybės ir regionų koordinavimą sukuriant veikiančius valstybės ir regionų politinio, teisėkūros ir techninio koordinavimo mechanizmus.

– Užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į Bosnijos ir Hercegovinos aukščiausiųjų audito institucijų paskelbtas ataskaitas ir imtis priemonių prieš asmenis, atsakingus už pažeidimus.

Parlamentas ir rinkimai

– Iš dalies pakeisti rinkimus reglamentuojančius teisės aktus dėl Bosnijos ir Hercegovinos Prezidiumo narių ir Liaudies rūmų atstovų, siekiant užtikrinti, jog visiškai laikomasi Europos žmogaus teisių konvencijos nuostatų ir Europos Tarybos įsipareigojimų po įstojimo.

Viešasis administravimas

– Viešojo administravimo koordinatoriaus kanceliariją aprūpinti visais jo veiklai atlikti reikalingais žmogiškaisiais ir materialiniais ištekliais.

– Toliau tobulinti objektyvią ir nuopelnais grindžiamą įdarbinimo tvarką, užtikrinti skaidrumą ir skubų pakankamos kvalifikacijos valstybės tarnautojų paskyrimą.

– Suderinti valstybės tarnybą reglamentuojančius teisės aktus siekiant sukurti atskaitingą, veiksmingą valstybės tarnybą, pagrįstą profesinės karjeros plėtros kriterijais.

– Užbaigti valstybinės ir regioninės ombudsmeno tarnybų apjungimo procesą ir užtikrinti, kad valstybinė tarnyba turėtų tinkamam funkcionavimui būtinus išteklius.

Teismų sistema

– Sustiprinti teismų sistemos nepriklausomumą ir atskaitomybę ir pagerinti jos veiksmingumą, visų pirma mažinant neišnagrinėtų bylų skaičių.

– Priimti ir pradėti įgyvendinti teismų sektoriaus plėtros strategiją.

– Užtikrinti tinkamą teisėjų mokymą, visų pirma žmogaus teises reglamentuojančių teisės aktų srityje ir su Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo įgyvendinimu susijusiais klausimais.

Kovos su korupcija politika

– Priimti ir įgyvendinti išsamų kovos su korupcija veiksmų planą, pagrįstą nacionaline kovos su korupcija strategija.

– Įgyvendinti Valstybių grupės prieš korupciją (GRECO) pateiktas rekomendacijas ir tarptautinėse konvencijose dėl korupcijos nustatytus įsipareigojimus.

– Aktyviai traukti baudžiamojon atsakomybėn už korupciją ir pradėti vykdyti visiško korupcijos netoleravimo politiką.

– Užtikrinti tinkamą Įstatymo dėl interesų konflikto įgyvendinimą.

Žmogaus teisės ir mažumų apsauga

– Panaikinti Serbų Respublikos konstitucijos nuostatas dėl mirties bausmės.

– Geriau įgyvendinti Bosnijos ir Hercegovinos ratifikuotas tarptautines konvencijas, įskaitant atskaitomybės reikalavimus.

– Priimti sprendimą dėl visapusiškos penitenciarinių įstaigų reformos ir užtikrinti valstybinio kalėjimo statybą.

– Toliau tobulinti teisinę sistemą, susijusią su mažumomis, siekiant atitikti Europos Tarybos tautinių mažumų pagrindų konvencijos reikalavimus ir užtikrinti jos įgyvendinimą visoje Bosnijoje ir Hercegovinoje.

– Užtikrinti Bosnijos ir Hercegovinos tautinių mažumų tarybos ir atitinkamų įstaigų regionų lygmeniu tinkamą veikimą.

– Parengti ir įgyvendinti visus nacionalinės strategijos dėl romų sektorių veiksmų planus kaip išsamios skurdo mažinimo ir socialinės įtraukties strategijos dalį.

– Toliau įgyvendinti sprendimus, nesusijusius su hospitalizavimu, kurti bendruomenines tarnybas ir teikti pagalbą išlaikomiems asmenims, visų pirma psichikos sveikatos srityje.

Regioniniai klausimai ir tarptautiniai įsipareigojimai

– Toliau stiprinti regionų bendradarbiavimą, susitaikymą ir gerus kaimyninius santykius, skatinti perėjimą nuo Stabilumo pakto prie labiau regioninės bendradarbiavimo sistemos ir veiksmingą Vidurio Europos laisvosios prekybos sutarties (CEFTA) įgyvendinimą.

– Stiprinti bendradarbiavimą su kaimyninėmis šalimis, visų pirma tarpvalstybinio bendradarbiavimo, kovos su organizuotu nusikalstamumu, neteisėtos prekybos ir kontrabandos, teismų bendradarbiavimo ir sienų valdymo srityse.

– Prisidėti sprendžiant neišspręstus sienų klausimus su kaimyninėmis šalimis.

– Užtikrinti, kad būtų tinkamai finansuojamas ir veiksmingai veiktų pabėgėlių grįžimo fondas; prisidėti užtikrinant, kad būtų visiškai įgyvendinta Sarajevo deklaracija; užbaigti pabėgėlių sugrįžimo procesą ir padaryti didelę pažangą jų ekonominio ir socialinio integravimo srityse.

Ekonominiai kriterijai

– Stiprinti makroekonominį stabilumą užtikrinant tvarią mokesčių politiką ir naudojant riziką ribojančias politikos priemones siekiant išsaugoti finansinį stabilumą atsižvelgiant į sparčią finansinio tarpininkavimo plėtrą.

– Spartinti privatizavimo procesą siekiant 5–10% valstybinio kapitalo pervesti į privatų sektorių; viršutinę ribą nustato Federacija.

– Plėtoti fiskalinės priežiūros mechanizmus, grindžiamus fiskalinėmis taisyklėmis ir institucijų bendradarbiavimu, kurie skatina fiskalinę discipliną tarp regionų ir tarp regionų bei valstybinių institucijų; užtikrinti tinkamą aplinką institucijoms bendradarbiauti pasitelkiant veiksmingai funkcionuojančią nacionalinę fiskalinę tarybą.

– Užbaigti derinti vietinius prašymus atsižvelgiant į biudžeto išmokų pajėgumus ir tvariai mažinti valstybės skolą.

– Gerinti bendrovių valdymą darant didelę pažangą restruktūrizuojant ir likviduojant nuostolingai veikiančias valstybines bendroves.

– Užtikrinti, kad komercinių bylų teismai veiktų tinkamai ir, visų pirma, sustiprinti teismų pajėgumus veiksmingiau nagrinėti įmonių bankroto ir likvidavimo bylas.

Europos standartai

Vidaus rinka

Laisvas prekių judėjimas

– Tobulinti ir įgyvendinti teisinę produktų standartizacijos, metrologijos, akreditavimo ir sertifikavimo sistemą siekiant suderinti ją su ES standartais ir gerąja patirtimi; toliau derinti techninius reikalavimus su *acquis*; stiprinti kokybiškos infrastruktūros ir institucijų pajėgumus ir sukurti atitikties vertinimo procedūrų teisinį pagrindą.

– Užtikrinti nuolatinę pažangą priimant Europos standartus.

– Sukurti vidaus konsultavimo ir pranešimo mechanizmą dėl naujų techninių reikalavimų prieš priimant poveikį prekybai turinčias priemones.

– Užtikrinti, kad rinkos priežiūros institucija visapusiškai veiktų ir toliau imtis veiksmų kuriant rinkos priežiūros struktūrą, įgyvendinant *acquis* reikalavimus dėl laisvo prekių judėjimo.

– Priimti Valstybinį įstatymą dėl farmacijos produktų ir medicinos prietaisų ir įsteigti valstybinę farmacijos produktų agentūrą.

Asmenų ir paslaugų judėjimas bei įsisteigimo teisė

– Bankininkystės priežiūrą atlikti valstybės lygiu (įskaitant pagalbinę priežiūros veiklą) ir užtikrinti, kad tokia priežiūros institucija veiktų efektyviai, pagal veiksmingos bankų priežiūros pagrindinius Bazelio principus.

– Valstybės lygiu priimti teisės aktus dėl įsipareigojimų.

– Užtikrinti, kad Bosnijos ir Hercegovinos draudimo agentūra tinkamai funkcionuotų ir garantuotų vienos bendros vidaus draudimo rinkos egzistavimą.

– Sukurti nuoseklią kapitalo rinkų teisėkūros ir reguliavimo sistemą siekiant užtikrinti vienos bendros ekonominės erdvės funkcionavimą ir sukurti tinkamą institucinę sąrangą, suteikiančią galimybę koordinuoti šios srities politikos kryptis ir teisės aktus.

Laisvas kapitalo judėjimas

– Daryti tolesnę pažangą panaikinant apribojimus kapitalo pervedimams į užsienį.

Muitai ir mokesčiai

– Toliau derinti muitus bei mokesčius reglamentuojančius teisės aktus ir procedūras su *acquis* ir užtikrinti, kad Bosnijos ir Hercegovinos tarifas būtų laiku atnaujinamas remiantis naujausia kombinuotąja nomenklatūra.

– Užtikrinti, kad teisinė sistema dėl laisvųjų zonų atitiktų ES standartus ir garantuotų tinkamą laisvųjų zonų priežiūrą.

– Užtikrinti tinkamą kilmės taisyklių, įskaitant įstrižinę kumuliaciją, įgyvendinimą.

– Įgyvendinti muitinio vertinimo taisykles laikantis tarptautinių standartų ir praktikos.

– Panaikinti muitams lygiavertį poveikį turinčius mokesčius (muitinės deklaracijų tvarkymo mokestį).

– Toliau gerinti administracinius pajėgumus įgyvendinti muitus ir mokesčius reglamentuojančius teisės aktus ir kovoti su korupcija, tarpvalstybiniu nusikalstamumu bei mokesčių slėpimu.

– Nustatyti nuolatinę pajamų iš netiesioginių mokesčių paskirstymo tarp valstybės, regionų ir Brčko rajono tvarką.

– Laikytis elgesio kodekso principų dėl verslo mokesčių ir užtikrinti, kad naujos mokesčių priemonės atitiktų šiuos principus.

Konkurencija

– Tobulinti galiojančius antimonopolinius teisės aktus pagal Stabilizacijos ir asociacijos susitarimo reikalavimus ir stiprinti Konkurencijos tarybos administracinius gebėjimus.

– Paspartinti pasirengimus valstybės pagalbos srityje, visų pirma priimant reikiamus teisės aktus, įsteigiant veiklos požiūriu nepriklausomą viešą valstybės pagalbos stebėsenos instituciją ir užtikrinant visos Bosnijai ir Hercegovinai suteiktos pagalbos skaidrumą.

Viešieji pirkimai

– Užtikrinti, kad viena bendra viešųjų pirkimų sistema tinkamai veiktų ir įgyvendinti viešuosius pirkimus reglamentuojančius teisės aktus ir procedūras. Toliau plėtoti administracinius gebėjimus.

Intelektinės nuosavybės teisė

– Užtikrinti, kad intelektinės nuosavybės institutas visapusiškai veiktų ir galėtų veiksmingai vykdyti savo užduotis, įgyvendinti dabartinę teisinę sistemą ir užtikrinti jos vykdymą.

– Parengti veiksmų planą sukurti gebėjimus, reikalingus įgyvendinti intelektinę nuosavybę reglamentuojančius teisės aktus ir užtikrinti jų vykdymą, ypatingą dėmesį skiriant būtinybei teikti specializuotą mokymą teisėsaugos institucijoms, teisėjams, prokurorams ir muitinės pareigūnams.

– Gerinti teisėsaugos institucijų ir visų suinteresuotųjų šalių tarpusavio bendradarbiavimą siekiant geriau taikyti teisės aktus ir pradėti rengti visuomenės informavimo kampanijas.

Užimtumas ir socialinė politika

– Toliau plėtoti socialinės įtraukties ir socialinės apsaugos politikos kryptis.

– Sukurti mechanizmą, kuris užtikrintų socialinį dialogą.

– Toliau dėti pastangas pagerinti žmonių su negalia padėtį.

– Sukurti atitinkamas administracines struktūras ir gebėjimus vartotojų bei sveikatos apsaugos srityje.

Švietimas ir moksliniai tyrimai

– Įgyvendinti valstybės lygiu priimtą Aukštojo mokslo įstatymą, sudarant sąlygas įgyvendinti pagrindines Bolonijos proceso ir Lisabonos konvencijos dėl pripažinimo nuostatas.

– Išspręsti švietimo sistemos susiskaldymo ir funkcijų sutapimo problemą įvairiais organizacijos lygiais. Stiprinti politikos kūrimą ir strateginį planavimą, kad būtų pagerinta švietimo kokybė.

– Imtis priemonių užkirsti kelią vaikų skirstymui mokyklose pagal jų etninę kilmę.

– Pasirašyti ir ratifikuoti UNESCO Konvenciją dėl kultūrinės raiškos įvairovės apsaugos ir skatinimo.

– Pradėti kurti integruotą mokslinių tyrimų politiką.

Su PPO susiję klausimai

– Toliau įgyvendinti reikalingas reformas pagal PPO taisykles bei įpareigojimus ir tęsti darbą, siekiant įstoti į PPO.

Sektorių politika

Pramonė ir MVĮ

– Sukurti nuoseklią teisinę ir institucinę MVĮ sistemą siekiant tinkamai įgyvendinti MVĮ chartiją.

– Priimti siūlomą nacionalinę MVĮ strategiją ir valstybės lygiu sukurti reikiamus minimalius gebėjimus siekiant užtikrinti nuoseklią ir suderintą MVĮ politiką visoje šalyje, įskaitant nacionalinę MVĮ agentūrą ir dialogo bei konsultacijų su MVĮ forumą.

– Plėtoti visapusišką pramonės politiką.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

– Priimti Įstatymą dėl žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros ir užtikrinti tinkamą teisinę sistemą siekiant darniai įgyvendinti žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros politiką. Sukurti visapusišką valstybės žemės ūkio strategiją.

– Stiprinti administracinius gebėjimus valstybės lygiu žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros srityse siekiant veiksmingai koordinuoti rinkos ir kaimo plėtros politikos įgyvendinimą visoje šalyje. Dėti pastangas siekiant sukurti valstybinę žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros ministeriją, turinčią pakankamai išteklių savo užduotims įgyvendinti.

– Užtikrinti, kad būtų priimti Europos standartus atitinkantys teisės aktai maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos srityse ir pradėti juos įgyvendinti.

– Stiprinti laboratorijų ir tikrinimų pajėgumus maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos srityse, įsteigti etalonines laboratorijas ir nustatyti mėginių ėmimo tvarką laikantis ES reikalavimų.

– Tobulinti galvijų identifikavimo ir jų judėjimo registravimo sistemos veikimą ir pradėti taikyti kiaulių, avių ir ožkų identifikavimo bei jų judėjimo registravimo sistemą.

Aplinka

– Valstybės lygiu priimti Įstatymą dėl aplinkos siekiant sukurti nacionalinės suderintos aplinkos apsaugos teisinį pagrindą.

– Toliau įgyvendinti poveikio aplinkai vertinimo teisės aktus.

– Ratifikuoti ir pradėti įgyvendinti susijusias tarptautines konvencijas, įskaitant Orhuso ir Espoo konvencijas.

– Įsteigti valstybinę aplinkos agentūrą ir užtikrinti tinkamą jos veikimą.

– Toliau stiprinti su aplinka susijusių institucijų, visų pirma valstybės lygmens, administracinius gebėjimus ir gerinti jų tarpusavio ryšius bei bendradarbiavimą.

Energetika

– Vykdyti įsipareigojimus, kylančius iš Energijos bendrijos sutarties nuo 2007 m. liepos 1 d. dėl visiško vidaus dujų ir elektros rinkų *acquis* įgyvendinimo ir dėl tarpvalstybinių elektros energijos mainų.

– Parengti ir patvirtinti visapusišką energetikos strategiją.

Transporto politika

– Toliau įgyvendinti Susitarimo memorandumo dėl Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo plėtros, įskaitant Priedą dėl Pietryčių Europos geležinkelių transporto erdvės, reikalavimus. Valstybės ir regioniniu lygmeniu koordinuoti ir stiprinti transporto infrastruktūros planavimą siekiant nuosekliai nustatyti prioritetinius Pietryčių Europos pagrindinio regioninio transporto tinklo transporto projektus.

– Suderinti teisės aktus su *acquis* kelių transporto srityje (techniniai ir saugumo standartai, socialinės taisyklės ir galimybė patekti į rinką).

– Visiškai įgyvendinti Valstybės geležinkelių įstatymą. Parengti geležinkelių tinklo nuostatus dėl atviros prieigos prie infrastruktūros.

– Įgyvendinti įsipareigojimus, prisiimtus pagal pirmąjį pereinamąjį Europos bendrosios aviacinės erdvės susitarimo etapą, įskaitant tinkamų aviacijos teisės aktų įgyvendinimą.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– Priimti Įstatymą dėl informacinės visuomenės agentūros ir įsteigti tokią agentūrą.

– Įgyvendinti reglamentus dėl telekomunikacijų ir elektroninių ryšių, kuriais siekiama sukurti visiškai liberalizuotą ir konkurencingą rinką, ir užtikrinti jų taikymą. Įdiegti būtinas konkurenciją užtikrinančias priemones rinkoje.

– Užtikrinti ryšių reguliavimo institucijos nepriklausomumą ir stiprinti jos administracinius gebėjimus.

Finansų kontrolė

– Parengti ir patvirtinti viešosios vidaus finansų kontrolės strategiją.

– Priimti ir įgyvendinti teisės aktus dėl viešojo sektoriaus vidaus kontrolės ir audito.

Statistika

– Įgyvendinti statistikos sistemai priklausančių regionų susitarimą dėl Centrinės statistikos agentūros Bosnijoje ir Hercegovinoje veiklos tobulinimo ir gerinti statistinių duomenų apimtį ir kokybę, visų pirma valstybės lygiu.

– Tobulinti žemės ūkio statistinių duomenų rinkimą ir jų tvarkymą pagal ES standartus ir metodiką.

– Gerinti statistinių duomenų apie konsoliduotas vyriausybės sąskaitas kokybę ir aprėptį.

– Sukurti teisės aktų sistemą, būtiną gyventojų surašymui atlikti. Nustatyti gyventojų surašymo datą ir pradėti rengtis jo įgyvendinimui.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

Vizos, sienų kontrolė, prieglobstis ir migracija

– Užtikrinti, kad už migraciją atsakingame Gynybos ministerijos skyriuje būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų, o Užsienio reikalų departamentui būtų suteiktos tinkamos patalpos, įranga, jame būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų ir numatytas tinkamas mokymas.

– Patvirtinti valstybinę migracijos strategiją ir priimti naująjį Įstatymą dėl užsieniečių judėjimo ir buvimo šalyje.

– Įgyvendinti EB ir Bosnijos ir Hercegovinos readmisijos susitarimą ir vesti derybas dėl readmisijos susitarimų su migrantų, vykstančių tranzitu, kilmės šalimis.

– Užtikrinti, kad priėmimo centrai atitiktų tarptautinius standartus ir prisiimtų visišką atsakomybę už savo finansavimą ir valdymą.

– Priimti ir įgyvendinti persvarstytą nacionalinę strategiją dėl integruoto sienų valdymo, pagrįstą integruoto sienų valdymo gairėmis Vakarų Balkanams, ir atitinkamą nacionalinį veiksmų planą.

– Toliau tobulinti sienos kirtimo punktus.

Pinigų plovimas

– Užtikrinti, kad finansinės žvalgybos skyriuje būtų įdarbinta pakankamai darbuotojų.

– Toliau tobulinti teisės aktus, reglamentuojančius kovą su pinigų plovimu, veiksmingiau juos įgyvendinti ir taikyti.

Narkotikai

– Plėtoti nacionalinę kovos su narkotikais politiką, atitinkančią Europos standartus.

– Užtikrinti, kad veiksmingai funkcionuotų valstybinė kovos su narkotikais tarnyba.

Policija

– Toliau stiprinti valstybinę tyrimų ir apsaugos agentūrą, visų pirma užbaigti jos personalo įdarbinimo procesą.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

– Parengti ir įgyvendinti visus veiksmų planus, numatytus nacionalinėje kovos su organizuotu nusikalstamumu strategijoje.

– Atnaujinti ir įgyvendinti nacionalinį kovos su prekyba žmonėmis veiksmų planą.

– Ratifikuoti Europos Tarybos konvenciją dėl kovos su prekyba žmonėmis.

– Stiprinti kovą su organizuotu nusikalstamumu ir tarptautinį bendradarbiavimą su teisėsaugos agentūromis.

– Imtis papildomų priemonių apsaugoti prekybos žmonėmis aukas ir užtikrinti, kad būtų tinkamai įgyvendinti liudytojų apsaugą reglamentuojantys teisės aktai.

– Stiprinti valstybinės tyrimų ir apsaugos agentūros pajėgumus kovojant su terorizmu ir intensyvinti tarptautinį bendradarbiavimą šioje srityje, visų pirma tinkamai įgyvendinant tarptautines konvencijas.

Asmens duomenų apsauga

– Įsteigti nepriklausomą priežiūros instituciją (duomenų apsaugos agentūrą), turinčią pakankamai įgaliojimų ir užtektinai finansinių bei žmogiškųjų išteklių.

3.2. Vidutinės trukmės prioritetai

Politiniai kriterijai

Demokratija ir teisinė valstybė

Konstitucija ir valdymas

– Tęsti procesą siekiant patvirtinti ir priimti Bosnijos ir Hercegovinos konstitucijos pakeitimus, kurie padėtų sukurti veiksmingesnes ir finansiškai tvarias institucines struktūras, didinti pagarbą žmogaus ir pagrindinėms teisėms ir remti Europos integracijos procesą.

– Užtikrinti tolesnę pažangą nacionalinėms valdžios institucijoms visiškai prisiimant atsakomybę už politikos formavimą ir sprendimų priėmimą.

Viešasis administravimas

– Įgyvendinti viešojo administravimo reformą ir užtikrinti jos tvarumą. Stiprinti gebėjimus laipsniškai derinti teisės aktus ir įgyvendinti *acquis*.

Teismų sistema

– Įgyvendinti teisingumo sistemos plėtros strategiją, sustiprinti teismų nepriklausomumą, patikimumą ir veiksmingumą užtikrinant teisinės valstybės principus bei lygias galimybes piliečiams kreiptis į teismus ir garantuoti, kad teismai turėtų techninę įrangą ir finansinius išteklius, būtinus veiksmingai ir tinkamai vykdyti teisingumą.

Žmogaus teisės ir mažumų apsauga

– Užtikrinti, kad nacionalinės teisės aktai visiškai atitiktų Europos žmogaus teisių konvenciją.

– Užtikrinti mažumų apsaugą pagal ES ir tarptautinius standartus; visiškai įgyvendinti nacionalinę strategiją dėl romų ir jos sektorinius veiksmų planus; plėtoti duomenis, kurie gali suteikti tvirtą pagrindą skatinti toliau kurti ir vertinti socialinės įtraukties strategijas ir susijusius veiksmų planus.

Regioniniai klausimai ir tarptautiniai įsipareigojimai

– Toliau skatinti dialogą, stabilumą, gerą kaimynystę ir bendradarbiavimą regioniniu lygmeniu.

– Užtikrinti, kad su JAV sudarytas susitarimas dėl žmonių perdavimo Tarptautiniam Baudžiamajam Teismui sąlygų atitiktų 2002 m. rugsėjo mėn. Europos Vadovų Tarybos priimtus ES pagrindinius principus.

Ekonominiai kriterijai

– Gerinti valstybės finansų kokybę sumažinant valstybės išlaidų dalį nuo BVP, restruktūrizuojant išlaidas augimą skatinančioms veiklos rūšims ir stiprinant ekonominės politikos planavimo gebėjimus.

– Užbaigti privatizavimo procesą ir likviduoti likusias nuostolingai veikiančias valstybines bendroves, kurių negalima parduoti.

– Didinti darbo jėgos dalyvavimą oficialioje ekonomikoje mažinant socialines įmokas ir reformuojant pensijų sistemą ir palengvinti darbo jėgos mobilumą visoje šalyje.

– Suaktyvinti tinklų pramonės šakų atskyrimą, kad būtų galima atverti elektros energijos, dujų ir telekomunikacijų rinkas papildomiems tiekėjams siekiant padidinti konkurenciją ir veiksmingai paskirstyti išteklius.

– Tęsti reformas turto registravimo, sutarčių vykdymo, bankroto procedūrų, registravimo, įmonių apmokestinimo ir licencijų išdavimo srityse siekiant pagerinti verslo aplinką ir skatinti verslumą. Panaikinti sutampančius teisės aktus, nustatytus įvairiais vyriausybės lygiais, ir dvigubą įmonių apmokestinimą skirtinguose regionuose.

Europos standartai

Vidaus rinka

Laisvas prekių judėjimas

– Toliau kurti kokybišką infrastruktūrą, derinti teisės aktus su acquis standartų, sertifikavimo, metrologijos, akreditavimo ir atitikties vertinimo srityse, perkelti naujojo, visuotinio bei senojo požiūrio direktyvas.

– Daryti tolesnę pažangą priimant Europos standartus ir spartinti pastangas tapti visaverte Europos standartizacijos komiteto, Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto ir Europos telekomunikacijų standartų instituto nare.

– Sukurti rinkos priežiūros sistemą, atitinkančią Europos standartus.

Muitai ir mokesčiai

– Užtikrinti nuolatinį muitinės ir mokesčių teisės aktų derinimą su *acquis*, toliau stiprinti administracinius gebėjimus įgyvendinti šios srities teisės aktus bei kovoti su korupcija, tarptautiniu nusikalstamumu ir vengimu mokėti mokesčius.

– Didinti skaidrumą ir aktyviau keistis informacija regione ir su ES, siekiant paprasčiau įgyvendinti priemones, užkertančias kelią vengti mokėti mokesčius ar juos slėpti.

Konkurencija

– Įgyvendinti valstybės pagalbą reglamentuojančius teisės aktus ir užtikrinti, kad valstybės pagalbos stebėsenos institucija veiksmingai funkcionuotų.

– Parengti išsamų valstybės pagalbos registrą.

Viešieji pirkimai

– Užtikrinti, kad viešuosius pirkimus reglamentuojanti teisinė sistema atitiktų *acquis* ir kad viešųjų pirkimų procedūros būtų tinkamai įgyvendinamos.

Užimtumas ir socialinė politika

– Psichikos sveikatos srityje sukurti bendruomenines tarnybas, kurios būtų alternatyva hospitalizavimui, ir užtikrinti, kad būtų skiriama pakankamai finansinių išteklių psichikos sveikatos priežiūrai.

Švietimas ir moksliniai tyrimai

– Imtis priemonių tobulinti švietimo sistemą, įskaitant pradinį ugdymą, ir sukurti šiuolaikišką profesinio mokymo ir lavinimo sistemą.

– Skatinti regioninį bendradarbiavimą aukštojo mokslo srityje.

Statistika

– Rengti patikimą ekonomikos statistiką ir formuoti institucinius gebėjimus siekiant sudaryti ir paskelbti pagrindinius statistinius duomenis, suderintus su Europos standartais, visų pirma nacionalinių sąskaitų, žemės ūkio, makroekonomikos ir verslo statistikos srityse, ir socialinę statistiką, įskaitant švietimo, užimtumo ir sveikatos apsaugos statistinius duomenis.

– Vykdyti gyventojų surašymą.

Sektorių politika

Pramonė ir MVĮ

– Užtikrinti MVĮ chartijos įgyvendinimą.

– Užtikrinti pramonės politikos įgyvendinimą.

Žemės ūkis ir žuvininkystė

– Įgyvendinti išsamią valstybės žemės ūkio strategiją visoje šalyje.

– Toliau stiprinti gebėjimus valstybės lygiu koordinuoti ir derinti žemės ūkio, maisto produktų ir kaimo plėtros politiką, stiprinti įgyvendinimo mechanizmus ir toliau derinti teisės aktus su *acquis*.

– Toliau priimti *acquis* atitinkančius teisės aktus maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos srityse ir parengti veiksmingą kontrolės sistemą.

– Įvertinti žemės ūkio ir maisto produktų perdirbimo įmonių atitikimą ES reikalavimams, parengti jų modernizavimo programą ir pradėti ją įgyvendinti.

Aplinka

– Toliau tęsti laipsnišką ES *acquis* perkėlimą į nacionalinę teisę, ypač daug dėmesio skiriant atliekų tvarkymui, vandens kokybei, oro kokybei, gamtos apsaugai, integruotai taršos prevencijai ir kontrolei.

– Įgyvendinti strateginius planus, įskaitant investicijų strategijas, didinti investicijas į aplinkos apsaugos infrastruktūrą, ypač daug dėmesio skiriant nuotekų surinkimui ir valymui, geriamo vandens tiekimui ir kietųjų atliekų tvarkymui.

– Užtikrinti, kad į aplinkos apsaugos reikalavimus būtų atsižvelgta apibrėžiant ir įgyvendinant kitų sektorių politiką.

Transporto politika

– Sukurti sąlygas konkurencijai geležinkelių sektoriuje, įskaitant geležinkelių reguliavimo ir saugos institucijas.

– Užtikrinti, kad būtų toliau derinami teisės aktai su transporto srities *acquis*, visų pirma techninių ir saugumo standartų (taip pat dėl skaitmeninio tachografo įdiegimo), socialinių standartų ir rinkos liberalizavimo srityse.

– Įgyvendinti įsipareigojimus, prisiimtus pagal antrąjį pereinamąjį Europos bendrosios aviacinės erdvės susitarimo etapą.

Energetika

– Paspartinti elektros energijos įmonių reformą, visų pirma elektros energijos ir dujų sektoriuose, įgyvendinti regionų veiksmų planus dėl elektros energijos sektoriaus restruktūrizavimo, plėtoti ir įgyvendinti susijusius planus dėl anglių sektoriaus reformos, įsteigti perdavimo sistemos operatorių ir paskirstymo sistemos operatorius dujų sektoriuje ir plėtoti vidaus dujų rinką.

– Užtikrinti bendrą elektros energijos ir dujų reguliavimo sistemą, į kurią būtų galima įtraukti kitus energetikos sektorius pagal Energijos bendrijos sutartį, ir tuo pačiu užtikrinti, kad būtų sprendžiami su socialiai pažeidžiamais vartotojais susiję klausimai.

Informacinė visuomenė ir žiniasklaida

– Visiškai įgyvendinti visuomeninį transliavimą reglamentuojančius teisės aktus ir užbaigti visuomeninio transliavimo sektoriaus struktūrinę reformą.

– Suderinti teisės aktus su ES elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų reguliavimo teisine sistema ir užtikrinti jos įgyvendinimą bei veiksmingą taikymą.

– Derinti Bosnijos ir Hercegovinos teisės aktus su Europos konvencija dėl televizijos be sienų ir Televizijos be sienų direktyva.

Finansų kontrolė

– Įgyvendinti viešosios vidaus finansų kontrolės politikos dokumentą ir veiksmų planą.

– Stiprinti aukščiausiųjų audito institucijų veiklos ir funkcinį pajėgumą, taip pat finansinį nepriklausomumą.

– Plėtoti procedūras ir administracinius gebėjimus, siekiant užtikrinti veiksmingą ES finansinių interesų apsaugą.

Teisingumas, laisvė ir saugumas

Vizos, sienų kontrolė, prieglobstis ir migracija

– Įgyvendinti vizų, prieglobsčio ir migracijos politikos kryptis laikantis ES standartų.

– Toliau tobulinti sienų valdymą, ypatingą dėmesį skiriant sienų infrastruktūrai ir „žaliosios“ sienos stebėsenai.

Pinigų plovimas

– Užtikrinti, kad būtų toliau gerinami rezultatai, pasiekti taikant kovą su pinigų plovimu reglamentuojančius teisės aktus.

Narkotikai

– Užtikrinti, kad teisėsaugos institucijos būtų aprūpintos reikiama įranga siekiant kovoti su prekyba narkotikais. Pasiekti patenkinamą tarpžinybinio ir tarptautinio bendradarbiavimo lygmenį, kad būtų galima pasiekti daug geresnių rezultatų šioje srityje.

Policija

– Visiškai įgyvendinti policijos reformą.

Kova su organizuotu nusikalstamumu ir terorizmu

– Pasiekti reikšmingų rezultatų kovoje su organizuotu nusikalstamumu, visų rūšių neteisėta prekyba ir terorizmu, ir užtikrinti veiksmingą baudžiamąjį persekiojimą.

Asmens duomenų apsauga

– Įgyvendinti asmens duomenų apsaugą reglamentuojančią nacionalinę teisę pagal *acquis* ir užtikrinti veiksmingą stebėseną bei taikymą.

4. PROGRAMAVIMAS

Bendrijos parama Vakarų Balkanų šalims pagal stabilizavimo ir asociacijos procesą bus teikiama pagal galiojančias finansines priemones, visų pirma remiantis Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1085/2006 (IPA), o iki 2007 m. priimtų programų atveju – 2000 m. gruodžio 5 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2666/2000 (CARDS reglamentu)[4]. Finansavimo susitarimai sudaro teisinį konkrečių programų įgyvendinimo pagrindą. Todėl šis sprendimas neturės finansinio poveikio. Be to, Bosnija ir Hercegovina gali naudotis finansavimu pagal daugiašales ir horizontalias programas.

5. SĄLYGIŠKUMAS

Parama Vakarų Balkanų šalims teikiama su sąlyga, kad bus toliau daroma pažanga įgyvendinant Kopenhagos kriterijus ir siekiant konkrečių šios Europos partnerystės prioritetų. Jeigu nebus laikomasi šių sąlygų, Taryba gali imtis atitinkamų priemonių pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 1085/2006 21 straipsnį, o programų iki 2007 m. atveju – pagal Reglamento (EB) Nr. 2666/2000 5 straipsnį. Parama taip pat priklauso nuo sąlygų, kurias Taryba apibrėžė 1997 m. balandžio 29 d. išvadose, ypač susijusių su paramos gavėjų įsipareigojimu vykdyti demokratines, ekonomines ir institucines reformas. Konkrečios sąlygos taip pat yra įtrauktos į atskiras metines programas. Priėmus finansavimo sprendimus, su Bosnija ir Hercegovina bus pasirašytas finansavimo susitarimas.

6. STEBĖSENA

Europos partnerystės įgyvendinimas bus vertinamas taikant mechanizmus, nustatytus pagal stabilizavimo ir asociacijos procesą, visų pirma pagal Komisijos teikiamas metines ataskaitas.

[4] OL L 306, 2000 12 7, p. 1. Reglamentas su paskutiniais pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 2112/2005 (OL L 344, 2005 12 27, p. 23).